

Robot versterkt zelfvertrouwen kwetsbare ouders

Kwetsbare ouders missen soms de capaciteiten om een liefdevolle en veilige omgeving voor hun jonge kind te creëren. In hoeverre kan robotica een rol spelen om deze ouders te ondersteunen? Uit een eerste proef van Garage2020 Rotterdam blijkt dat het inzetten van een robot, genaamd Luna, het geloof in eigen kunnen kan versterken. Hierdoor durven deze ouders meer aan te pakken en krijgen zij een groter gevoel van autonomie.

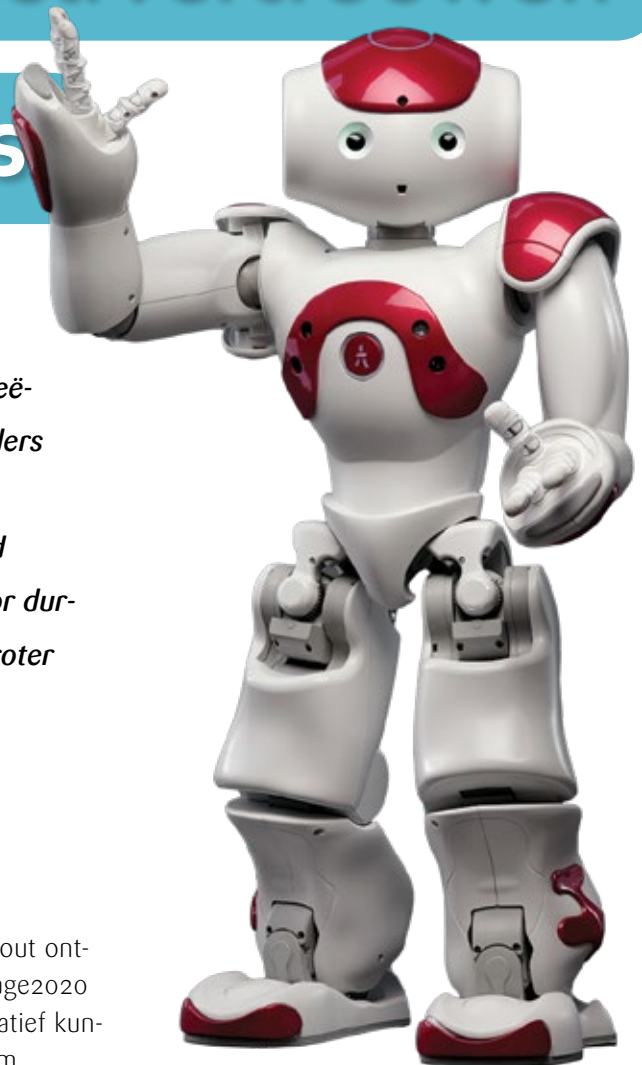
Jacco Pols en Bastiaan Bervoets

Vanuit zowel de medische wetenschap, de neurobiologie als de kinderpsychologie is bekend hoe bepalend de eerste 1000 dagen van een kind zijn voor het psychisch functioneren en het kunnen aangaan van gezonde relaties later.¹ Te veel stress bij de opvoeding kan schade berokkenen aan de ontwikkeling van het brein en de leer- en sociale competenties van het kind beïnvloeden.² Tegelijkertijd weten we dat ouders ontzettend veel om hun kind geven, maar soms de capaciteiten voor goede zorg missen. Dit geldt bijvoorbeeld voor ouders met een lichte verstandelijke beperking, ouders die verslaafd zijn of psychische klachten hebben. De praktijk leert dat hulp van buitenaf niet altijd in goede aarde valt. Het kan leiden tot een minderwaardigheidsgevoel of zelfs wantrouwen tegenover hulpverleners die het kind in hun beleving van de ouders kunnen weghalen. TU Delft-studenten

Eva Peet en Luc van Calmthout ontdekten in hun stage bij Garage2020 Rotterdam dat robots innovatief kunnen inspelen op dit probleem.

Positieve feedback

Uit onderzoek blijkt dat positieve feedback bij het ondersteunen van deze ouders, stress en angst kan wegnemen.³ Hierdoor zijn zij beter in staat om een liefdevolle en veilige omgeving te creëren. Een robot lijkt de juiste 'persoon' te zijn om deze positieve feedback te geven, zo blijkt uit onderzoek van Garage2020 Rotterdam (zie kader). Samen met de TU Delft, Platform 51 (CJG Rijnmond) en zorgpartijen als MEE en ASVZ is een pilotstudie gestart naar het gebruik van robot Luna. In de studie staan de behoeftes, wensen en creativiteit van de gebruikers centraal. Daarnaast worden in co-creatie met de ouders in de woongroep van ASVZ de functies van Luna verder ontwikkeld.

Foto's: Garage2020

Dagelijkse structuur

In voorbereidende gesprekken met zorgprofessionals en de ouders ontdekten we dat veel ouders moeilijk prioriteiten stellen in hun dagelijks leven. Dit leidt vaak tot stress en frustratie. Een goed onderwerp om te onderzoeken of interactie met Luna steun laagdrempeliger maakt en zelfvertrouwen kan bevorderen. Daartoe zijn studenten van TU Delft samen met de ouders opgetrokken, bijvoorbeeld door een lijstje met gezonde producten te maken (collaboratief doelen stellen), ouders te helpen bij het verschonen van hun baby (action-planning) en hen te begeleiden bij het uitvoeren van een moeilijke puzzel door samen stappen te doorlopen: de robot legt een stap

uit en vraagt dan om bevestiging voor-
dat ze naar de volgende stap gaat.

Maatje

Tijdens de testsituaties staan ouders boven verwachting open voor interactie met de robot, ondanks het feit dat sommigen in eerste instantie schrikken wanneer Luna ineens begint te praten. Robot Luna lijkt het zelfvertrouwen in de eigen opvoedcapaciteiten van kwetsbare ouders te vergroten. Middels de robot nemen we angst en schaamte weg, maken we steun laagdrempeliger en kunnen we ouders zelfredzamer maken door hun eigenwaarde te vergroten. Zo hopen we met nieuwe innovatie het geloof in eigen kunnen te versterken, waardoor ouders meer aan durven pakken en een groter gevoel van autonomie krijgen.

Het geven van complimenten slaat erg goed aan. Het samenspel van Luna wordt eveneens gewaardeerd, vooral omdat de robot suggesties geeft in plaats van commando's en vraagt of ze iets kan herhalen of juist overslaan. Hierdoor neemt ze ouders serieus. Luna verdient respect als ze intelligent en behulpzaam overkomt. Een ouder kan zich goed voorstellen om hulp te vragen aan Luna: *"De robot kan me helpen bij de opvoeding van mijn kind, zoals een man zou doen."* Luna zou een maatje kunnen zijn voor de ouders in plaats van een hulpverlener.

Over Garage2020

Garage2020 is een werkplaats om vraagstukken binnen de jeugdhulp te herdefiniëren en ontrafelen om tot nieuwe oplossingen te komen vanuit de belevingswereld van kinderen en jongeren zelf. We werken als een interdisciplinair team en met een groot netwerk aan partners in vijf regio's door heel Nederland. Samen willen we de mogelijkheden van de voortschrijdende technologische ontwikkelingen benutten om een kansrijke toekomst voor iedereen mogelijk te maken. Luna past precies in ons straatje. Garage2020 Rotterdam is een initiatief van Enver (Jeugdhulp).

Minimale inmenging

Luna kan het startpunt zijn om kwetsbare ouders zo uit te rusten dat ze vrij, zelfstandig en waardig kunnen leven met minimale inmenging van de jeugdzorg. Ze staat bekend om haar gouden geduld en herhaalt alles met plezier, ze is altijd toegankelijk (24/7) en kan zelfs hulp op afstand mogelijk maken. Ook humor is een belangrijk element, want de theorie leert dat positieve terugkoppeling en verbondenheid tijdens de interactie mensen ontzettend motiveert.⁵

Vervolg

Al met al interessante inzichten en positieve geluiden. Er is dus meer nodig dan slimme meters die alleen kunnen signaleren en notificeren. Die leggen een structuur op, terwijl ons

onderzoek de meerwaarde aantoont om via leuke en gelijkwaardige interactie kwetsbare ouders te laten geloven in hun eigen kunnen.

Hoe zou de ideale robot er uit moeten zien om in interactie eigenwaarde en zelfredzaamheid te versterken? Deze vraag is nu leidend in het afstudeerproject van Marieke de Pauw van de TU Delft (industriële ontwerpen). Ze kan hierbij voortbouwen op de waardevolle inzichten van de eerste pilotstudie. Tegelijkertijd helpt professor Virginia Dignum van TU Delft ons bij de ethische vragen met betrekking tot privacy, inbreuk op sfeer en invloed van Artificial Intelligence. Nog dit jaar hopen we leven te blazen in ons eerste werkende prototype van Luna! ●

Bij dit artikel horen vijf referenties; deze zijn op te vragen via vroeg@dgcommunicatie.nl.

auteursinformatie

Jacco Pols is manager jeugdzorg (jacco@garage2020.nl) en Bastiaan Bervoets MA is filosoof (bastiaan@garage2020.nl) en beide zijn werkzaam bij Garage2020 Rotterdam.